

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ДДМА

Роман ТОМАШЕВСЬКИЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА

з української мови

для слухачів підготовчих онлайн-курсів

Краматорськ- Хуст, 2026

Робоча навчальна програма підготовчих онлайн-курсів передбачає дистанційну системну й комплексну підготовку слухачів до національного мультипредметного тесту з усіх розділів сучасної української літературної мови, передбачені шкільною програмою.

Тривалість – 3 місяці. Практичні заняття – 52 години (13 тижнів, 4 години на тиждень).

Підсумковий тест – 2 години. Усього годин – 52.

Заняття проводяться на дистанційній онлайн-платформі в Google Meet.

Укладач: Ковальова Ганна Миколаївна, к.ф.н, доцент кафедри мовної підготовки ДДМА

Програма підготовчих онлайн-курсів з української мови передбачає:

1. Викладення теоретичного матеріалу та всіх видів завдань за програмою Міністерства освіти; висвітлення необхідних питань НМТ з української мови та специфіки тестів.
2. Складання міні-творів протягом усього періоду навчання для успішної підготовки до НМТ.
3. Багато практики тестування, усні опитування, завдання для повторення (кожне заняття для кожного слухача). Чотирирівневе тестування упродовж усього етапу навчання, що передбачає власне тести, дискусії, мінітвори, лінгвістичні ігри, інтерактивні вправи, заповнення Google-форм тощо.
4. Використання всіх електронних ресурсів, а також підручників та посібників з української мови, рекомендованих МОН для підготовки до НМТ, (поурочні тести, домашні завдання, додаткові тести), з якими легко та зручно працювати.
5. Узагальнювальні та ігрові заняття для найкращого засвоєння матеріалу.
6. Домашні завдання з контролем і коментуванням помилок для кожного слухача, написання творів.
7. Апробація здобутих знань шляхом розв'язування тестів ЗНО/НМТ минулих років у форматі, максимально наближеному до іспитового.
8. Постійний зворотний зв'язок зі слухачами.

Навчальний тиждень	Зміст занять	Вид заняття	Кількіс. годин	Види роботи	Літ-ра та вебре сурси
1	Українська літературна мова. Норми вимови. Стили СУЛМ. Фонетика. Подовження приголосних. Транскрипція. Чергування голосних і приголосних. Фонетичні зміни приголосних. Склад.	Практичне заняття	2	Тести, тренувальні вправи, Google-форма, інтерактивні завдання	1, 2, 3, 4, 5, 12

2	Орфоепія. Вимова та правопис. Вимова голосних і приголосних звуків. Уживання літери г. Спрощення. Наголос. Графіка. Абетка. Позначення на письмі голосних і приголосних звуків. Літери на позначення голосних і приголосних. М'якість приголосних на письмі	Практичне заняття	2	Тести, тренувальні вправи, Google-форма, завдання на самоконтроль	1, 2, 3, 4, 5, 11-12
3	Орфографія. Різновиди орфограм. Правопис складних слів. Уживання апострофа, знака м'якшення. Велика літера. Правопис прізвищ, географічних назв, слів чужомовного походження. Подвоєння. Перенос слів. Графічні скорочення.	Практичне заняття	2	Тестування, тренувальні вправи, самоконтроль та оцінювання	1, 2, 3, 4, 5, 10, 12
4	Лексикологія. Типи лексичних значень слів. Одно- і багатозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми.. Пароніми. Синоніми. Антоніми. Склад лексики СУЛМ за походженням і використанням..	Практичне заняття	2	Тестування, навчальні та контрольні вправи, самоконтроль	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11
5	Фразеологія. Фразеологізми: багатозначність, джерела формування, використання у різних стилях мови. Словотвір. Спільнокореневі слова і форми слова. Способи словотвору. Правопис префіксів. Зміни приголосних при творенні слів. Словотворчий аналіз слова. Складні і складноскорочені слова.	Практичне заняття	2	Тестування, навчальні вправи, самоперевірка, Google-форма	1, 2, 3, 4, 5
6	Граматика української мови. Граматичне значення і форма слова. Частини мови та принципи їх вираження. Самостійні та службові частини мови. Вигукі. Іменник: лексико – граматичні розряди, морфологічні ознаки, синтаксична роль, граматичні категорії. Невідмінювані іменники. Словотвір.	Практичне заняття	2	Тести, інтерактивні завдання, лінгвістичні ігри	1, 2, 3, 4, 5, 12
7	Прикметник: граматичні категорії, розряди, ступені порівняння., відмінювання та словотвір. Числівник: граматичні категорії, розряди, морфологічні групи, відмінювання.	Практичне заняття	2	Навчальні, контрольні вправи, Google-форма	1, 2, 3, 4, 5, 11, 14, 15, 17

8	Займенник. Лексико – граматичні розряди; категорії займенників і їх відмінювання. Дієслово: граматичні категорії. Система дієслівних утворень. Неозначена форма дієслова. Дієвідміни. Безособові дієслова	Практичне заняття	2	Google-форми, лінгвістичні ігри, тренувальні тести	1, 2, 3, 4, 5, 11
9	Дієприкметник. Дієприслівник. Дієприкметниковий і дієприслівниковий звороти. Прислівник, ступені порівняння. Правопис складних прислівників. Прийменник. Сполучник. Правопис складних прийменників і сполучників. Частина. Розряди часток. Правопис частки не з різними частинами мови. Вигук. Поділ вигуків за семантикою, правопис.	Практичне заняття	2	Пояснювальні тести, вправи на самоконтроль, Google-форма	1, 2, 3, 4, 5, 12
10	Синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Словосполучення. Типи словосполучень. Класифікація підрядних словосполучень. Види підрядного зв'язку. Прості та складні словосполучення. Речення. Просте і складне речення. Типи речень за комунікативним призначенням. Стверджувальні та заперечні речення. Двоскладне і односкладне речення. Головні члени речення. Різновиди односкладних речень. Непоширені та поширені односкладні речення.	Практичне заняття	2	Твір – мініатюра, словниковий диктант, тестування, тренувальні вправи, Google-форма	1, 2, 3, 4, 5, 12
11	Просте речення. Другорядні члени речення., їх класифікація. Додаток, означення, прикладка, обставини. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях. Просте ускладнене речення. Відокремлення. Розділові знаки у простому ускладненому реченні. Звертання. Прямий і непрямий порядок слів у простому реченні.	Практичне заняття	2	Тести, мінідиктант, вправи різного типу	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11
12	Складне речення. Складносурядне та складнопірядне речення. Відношення у складносурядних реченнях. Основні види підрядних речень. Безсполучникові складні речення. Пунктуація. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Засоби передачі чужого мовлення: пряма і непряма мова. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі. Пунктуація. Система розділових знаків. Вживання розділових знаків у простому та складному реченнях.	Практичне заняття	2	Тестування, Google-форма, навчальні вправи, лінгвістичні ігри, інтерактивні завдання	1, 2, 3, 4, 5, 10, 12

13	Повторення основних правил граматики. <i>Підсумкова контрольна робота</i>	Практичне заняття	2	<i>Підсумкове контрольне тестування</i>	1, 2, 3, 4, 5, 10

Зразки підсумкових тестових завдань.

1 Закінчення *—о* мають усі іменники у формі кличного відмінка:

- а) Людмила, Микола, країна;
- б) Степан, край, Ілля;
- в) Світлана, академія, Олеся.

2 Спільнокореневим до слова *гора* є:

- а) горянка;
- б) горечко;
- в) горючий;
- г) гороскоп.

3 Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження пишуться з м'яким знаком:

- а) курт...є, порт...єра, Н...ютон, ател...є;
- б) магістрал..., інтер...єр, жул...єн, Рафаєл...;
- в) прем...єра, дуел..., комп...ютер, бар...єр;
- г) ал...фа, бул...йон, ад...ютант, трел...ж.

4 Виберіть правильний варіант вживання іменників:

- а) радістю, любов'ю, риссю, молодістю;
- б) подорожжу, піччю, радісттю, матіррю;
- в) ніччу, піччю, тушшю, матір'ю.

5 У котрому рядку допущено помилку при чергуванні приголосних:

- а) карабаський, переїжджаю, український;
- б) плачу, молодецтво, товариський;
- в) прилукський, студентство, чикагський;
- г) запорізький, кременчуцький, чукотський.

6 Виберіть правильний варіант вживання іменників чоловічого роду II відміни у Р.в. однини:

- а) сна, бензину, краю, вітра;
- б) дошу, Миргорода, баскетболу, року;
- в) листопаду, баскетбола, Донбаса, посібника;
- г) Краматорська, університета, деканата.

7 Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження мають подвоєння приголосних:

- а) гол...андський, сум...а, груп...а, Марок...о;
- б) тон...а, мадон...а, ван...а, Рус...о;
- в) кас...а, брут...о, нет...о, клас...;
- г) віл...а, кол...ктив, інтел...гент, ал...о.

8 У котрому рядку допущено помилку при спрощенні приголосних:

- а) тижневий, проїздний, улесливий, чесний;
- б) місцевість, виїзний, щасливий, рідкісний;
- в) обласний, хвастливий, гігантський, невістці;
- г) гукнути, безвиїзний, власний, злісний.

9 Літеру *и* на місці пропуску треба писати у всіх словах рядка:

- а) пр..їхати, пр..горнути, пр..шкільний;
- б) пр..красний, пр..міський, пр..довгий;
- в) пр..везений, пр..крашати, пр..весело;
- г) пр..добрий, пр..злий, пр...чудовий.

10 Виберіть правильний варіант правопису давального відмінка кількісних числівників:

- а) двостам, п'ятьстам, чотирьмастам, стам;
- б) двомстам, п'ятистам, шістдесяти, сімдесяти;
- в) вісьми, сімамстам, чотиром, дев'яносто;
- г) шістьом, двум, сімом, одному.

11 Виділене слово вжито в невласливому йому значенні в реченні:

- а) Треба *закривати* вікна, бо холодно.
- б) Магазин *зачиняють* о 18.00.
- в) Двері *зачиняються* зі скрипом.
- г) В академії було проведено день *відкритих* дверей.

12 Виберіть найкращий варіант перекладу дієприкметників *сложившиеся, написанный*:

- а) склавшиєся, написан;
- б) що склалися, написаний;
- в) складені, написаний.

13 Прочитайте речення:

Змалку (1)треба шанувати рідну мову (2)навчаючись від батька й матері (3) від бабусі й дідуся отого мовного багатства.

Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3.

14 Установіть, яким членом речення є кожне зі слів, позначених цифрами (цифра стоїть перед словом, яке вона позначає):

(1)Золотаві (2)жоржини (3)сильніше (4) мерехтять (5) росами.

- А Додаток
- Б Означення
- В Обставина
- Г Підмет
- Д Присудок

Критерії оцінювання:

Підсумковий тест складається з 14 тестових завдань.

Завдання 1-13 – по 14 балів за кожне завдання.

Завдання 14 – 18 балів.

Разом - 200 балів

Примітка: кількість тестових завдань може бути скоригована від 14 до 30 з відповідним перерозподілом балів.

Критерії оцінки: оцінювання здійснюється відповідно до підсумку набраних балів за всі завдання.

Рекомендована література:

1. Авраменко О.М., Коваленко Л.Т. Українська мова та література. Збірник тестових завдань. К.: Грамота, 2023. 212 с.
2. Довідник з культури мови: Посібник./ За ред. С.Я. Єрмоленко. К.: Вища шк., 2017. 399 с.
3. Зубков М.Г. Універсальний довідник. Х.: ВД «Школа», 2019. 496 с.
4. Сучасна українська мова: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін.; За ред. О.Д. Пономарева. К.: Либідь, 2021. 400 с.
5. Тестування. Українська мова/ Автор: Н.В. Невінчана. К.: Майстер-клас, 2019. 240 с.
6. Українська мова. Тести. 5-12 класи: Посібник / За ред.. Н.В. Гуйванюк. Видавничий центр «Академія», 2023. 376 с.
7. Українська мова і література. Репетитор / Шабельник Т.М., Паращич В.В.: Навч. посіб. Х.: Факт, 2020. 288 с.
8. Українська мова: Практикум: Навч. посібник. / Паз як О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Либідь, 20120. 384 с.
9. Український правопис <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
10. Українська мова та література. Комплексний довідник. / Укладачі Марченко А.С., Марченко А.Д., Попко О.Г. та ін. Харків: ФОП Співак В.Л., 2020. 720 с.
11. Українська мова [рівень стандарту] : підручник для 11 кл. закладів загальн. серед. освіти / І.П. Ющук. Тернопіль :Навчальна книга. Богдан. 2021. 224 с.
12. Шевелева Л.А., Дудка О.О. Український правопис. Практикум: Навч. посібник / За ред. проф. А.О. Свашенко. Х.: Парус, 2022. 464 с.

Корисні електронні ресурси:

- Платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
- Тренажер з правопису: <https://webpen.com.ua/index.html>
- Підручники: <http://osvita.ua/school/textbook/>
- Аудіокниги: <https://lib.sluhay.com.ua/>
- Проект iLearn <https://ilearn.org.ua/>
- Be Smart: <https://www.eduget.com/uk/podgotovka-k-zno-po-ukrainskomu-yazyiku-i-literature/>
- «Мова - ДНК нації: <http://ukr-mova.in.ua/library/nagolos/>
- Експрес-уроки: <http://ippo.kubg.edu.ua/ekspres-uroky>
- «На Урок»: <https://naurok.ua/>
- Відеоуроки з української мови та літератури <https://dostupnaosvita.com.ua/video-lessons/ukrayinska-mova-i-literatura/urok-1-slovopoluchennya-ta-rechennya-pisni-marusi-churaj-istorichni-pisni>
- Відеорепетитор: <https://www.youtube.com/watch?v=cMnu-voSs2E>
- Лайфхаки з української мови: <https://edera.gitbook.io/laifhaki-z-ukra-ns-ko-movi/>
- Лайфхаки з української літератури: <https://edera.gitbook.io/lit-lifehacks/>
- ТЕСТИ ЗНО: <http://zno.osvita.ua/ukrainian/>
- ПІДГОТОВКА ДО ЗНО <http://zno.if.ua/>
- ЗНО-КЛУБ <http://znoclub.com/>
- EDERA-BOOKS <https://www.ed-era.com/books/>
- UA МОДНА <http://modne-slivce.uamodna.com/>
- ОФІЦІЙНИЙ САЙТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ <http://ukrainskamova.com/>
- ПОРТАЛ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ <http://pravila-uk-mova.com.ua/>
- ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК (СУМ) <http://www.mova.info/pidruchn.aspx>

К.ф.н., доцент кафедри мовної підготовки

Ганна КОВАЛЬОВА

Програму ухвалено кафедрою мовної підготовки
Протокол № 12 від 24.02.2026 р.

В.о. завкафедри мовної підготовки

Катерина ЗУБЕНКО